

Universal Declaration of Human Rights - Jola-Fonyi

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

FAJUUMENUMI SIDRUWAAS SATI ANAU

WANDOMI :

Yíneni aat mati fanjaaf fati anau di sidruwaas soola, san umaje sirere di saasu ban poop sisofut di uceen soo silakom fujuumaf fati di malegenam, di kairaay di dúniaay búrom ;

Yíneni jaat anau nasonsoŋ mati kàmanjaataak di eñoosey sidruwaas sati anau soo siŋarulomi màkojiam, ban malegen munkul mujawulojaw di dúniaay man Anoosan muŋoolenŋoolen usanken man sùumimi nusof man sùumimi, nupak di màkooleniam di bugaalab ;

Yíneni jaat mati sensen man aakemmi mofam apooy sidruwaas sati anau, takumŋarul anau tuuñool eri manakaan wajakut ;

Yíneni jaat mati kàliŋen bapaalaay bati sísukas jajak;

Yíneni jaat di kabaatak kati dúniaay búrom, bukanak kulanlaañ kúyiisen mankusofumi sidruwaas sati anau di fanjaaf fati anau di malegenaam mati anan di kare'enak búrom aniine di aseek ban poop kujunjuum burok man mati anau mujaw fáculey;

Yíneni jaat mati sísukas sàndomi soo di "Organisation des Nations Unies" sijunjuum ejuum yati sidruwaas sati anau di dúniaay búrom sikaani.

Yíneni jaat mati sidruwaas sati anau kankaan waaf wáamak wáriiŋe ejuum man wasankeniñaa ukaani.

Asambule Seneraal

Esosof mati furimaf ufe fujuumenumi sidruwaas sati anau kankaamn waaf wajake máamak bee bukanak búrom di sísukas búrom. Moo kaane jajak man bukanak di síkafaas kujuum mankulŋenufo di kúyiisenufo kuñiilak ñatimkaraj mukaanaam moomu búrom eñesey maapi kaanimi man dúniaay búrom éyinen di ekaan siluwaas soosu nen mansiregumi eeno.

Fujuum 1

Bukanak búrom nan kuwolimi kurere kererer di waafaw búrom. Kubabaj poop býejet di karampenoor.

Fujuum 2

Anoosan nababaj sidruwaas soosu búrom; bajut aseek bajut ániine, bajut an ati kansanken kúbúto, bajut an ati kapongol kúbuto, bajut paarti ébuto, bajut an abaji di muceen benen bajut ró kápajul kuceen kati pó1itik kati luwa mba kati ésuk, yabaje fanjaaf fooliyo mba ebajut.

Fujuum 3

Anoosan nababaj druwa ebaj fuyiifaf foola, ebaj kapooy kati fanjaaf fool a di kaano nen man amanumi eeno.

Fujuum 4

An letalako amiikeel ati akeen, letarok bee akeen; ban poop miikeliyaay di kanoomen kati kumiikeel fírenifiren.

Fujuum 5

Bajut katoorandiŋ an; an létassuutukeni.

Fujuum 6

Anoosan oomu di druwaay yoola banooban ban ammi.

Fujuum 7

Luwaay ere'en re'en bukanak búrom anoosan nababaj kapooyak kákonak kati luwaay. Anoosan nababaj kapooy mba mukaanaay máluse furimaf ufe.

Fujuum 8

Anoosan nuŋoolenoolen ulamandi furim mba mukaanaay máluse sidruwaas soosuña san umanjumi luwaay eseneso.

Fujuum 9

An letuŋoolen ulaaf an manusofool, nukulool mba nukesoool.

Fujuum 10

Anoosan nubabaj druwa káyiisen di bantabaay wabajimi tiribinaal yan umanje elaañut di anoosani yooyu eje'em bee efeley.

Fujuum 11

1. Luwaay yoone an anoosan kurege oo akaane mátaaŋiye kulaafoolaaf bee funakaf fati kíitiyey yíiseni jaat wakaanumi mankoone akila akaane oo babajerab kujuumak koola.

2. An leekukulool mati waaf wan umanje nan ukaanumi ulakout wáttaaŋiye di luwaay di poop an letakaanool saariyoŋ yawuuje yawarin ekaani.

Fujuum 12

An uwarut unoken di mukaanaam mati an, síndaay yati an, mba tan tati an mba nuyenten faŋaaf foola mba nukajen kajamaak koola. Luwaay epoopooy anau di waafaw búrom.

Fujuum 13

1. An anoosan nababaj druwa ejaw ban súumoomi di ekin ban súumoomi di ésukey yoola.

2. Anoosan nababaj druwa épur mof haani moola di elaañul nan súumool.

Fujuum 14

1. Nan táaŋimi anoosan nuŋoolene ujaw úgongoto do mof múbuto.

2. Letuŋoolen ubaj kágongoto kukila lako jaat nububuj an.

Fujuum 15

1. Anoosan nubabaj druwa ebaj mof miiya.

2. An letuŋoolen áfiren an méé ebaj mof moola mba épur di moo.

Fujuum 16

1. Akambaani di ajaŋa káriiŋe búyebo Kuŋoolenŋoolen kuyaboora mankubaj kuñiil bápaŋuloorut sisiw mba sí suk mba buŋarab. Kurere di kayaboora di búyebaab di ebaney yoolibo.

2. Búyebaab mambukaan, kuyabooraak kujamoor.

3. Bukanak kakinum di kaakemmi mofam kuwawar kupooy fiilaf falakomi fufaaraf fati kalakaak.

Fujuum 17

1. Anoosan, nababaj druwa ebaj waaf woola fúko'ol mba wan kunampoore di kupaalool.

2. An letuŋoolen ubot fubaj fati ata fo di méé.

Fujuum 18

Anoosan wuniwun, manubaj kawonoora kiiya, ejuk yiiya di buŋar biiya, súumi jaat nuŋoolene úruuŋ mba núje'etum buŋarab biiya tíyanjaraay nen man buccenjum eeno.

Fujuum 19

Anoosan nababaj druwa, ebaj kawonoora kiiya di káyiisen ko nen manumajumi eeno. Yoo elakomi an awarut ajaakali ebaj siwonoora soola. Naŋoolenŋoolen ayab kurim mba siwonoora san aŋoolene afasiken dóo ésukool mba tíyan.

Fujuum 20

1. Druwaas ewuwun anoosani manajuumen kámit mba káfa yati kásuumaay.

2. An letuŋoolen unoken an di káfa yanamaŋut.

Fujuum 21

1. Anoosan nuŋoolenŋoolen ulako di fujuum fati mukaanaam mati mofam miiya mba nubaj kan úfojule kaje'e beet ejuumi.

2. Anoosan nuŋoolenŋoolen ubaj fujuum di mukaanaam mati mofam miiya.

3. Kamaŋak kati bukanak koo kukiimi sembaay yati kaakemmi mofam. Kamaŋak kukila woteey éyiisenemi ko. Moo kaane woteey ekila ewawar ebaj waati di waati.

Fujuum 22

Anoosan tan ukinumi sensen manubajuto kayeraay yoola. Kayeraay yooyuña éjowumulojowum di sidruwaas sati fubajaf di sati tan akinumi di sati mukaanaam moola. Kayeraay yooyu an aŋoolent ábajaatiyo; moo kaane ésukoo ésuk enampoonampoor di sí suk saasu man kayeraay yooyu ekila ebajo.

Fujuum 23

1. Anoosan nababaj druwa ebaj burok básuumoo.

2. Bajut aseek bajut ániine anoosan aroke burok nababaj druwa mankucaamool bacaam bare'e nan burokaab banakaanumi.

3. Anoosan ammi di burok kuwawar kucaamool yaj manajoolen acookoor síndaay yoola, naŋoolen abaj kayere di faŋaaf foola.

4. Anoosan nababaj druwa kajuumen fujuum fati kurokaak, naŋoolenŋoolen en poop ánokendo mankumak aajaay.

Fujuum 24

Anoosan nababaj druwa ebaj kunak kati kayoolo, kati fúraar. Waatay yati burokab ewawar erewoor ban di ebaj waati yati kayoolo ban pankucaam bukanak.

Fujuum 25

1. Anoosan nababaj druwa wákoyume bee akila, bukanak koola, furiaf wañaw di tan akinumi wawar jak. An másuumaati mubaje nen kásumut nen an ataool ájime mba an eluupool efumoe. Bukanak kuwawar kurampenool.

2. Mudeenanaam di kuñiilak kuwawar kubaj kákaanum di karampen káamak. Kuñiilak búrom "Kabaji di kayaboore mba kayaboort" kure'e. Koo búrom kuwawar kubaj kacookoor kajake.

Fujuum 26

1. Anoosan nababaj druwa kakaraŋ an awarut acaam kakaraŋ. Añiil nawawar akaraŋ bacaamut waafowaaf kakaraŋ kati siteginikas di kati burok kuwawar kúkambuli di bukanak búrom. Silekoolas sáamakas poop bajut káfajul.

2. Nafaay yati kakaraŋak yoo eenom majakaam mati anau di fañaaf foola. Kakaraŋ kujunjuum fujuum fati epooy sidruwaas sati anau; yoo yákoney ebenenbenen bapaalaab di mof majuupoe di tutooraay yati mof majuupoe di sisiw sajuupoe di bukan kanaamut di uŋar di wanoosan wakaanimi man kayeraay elako di dúniaay.

3. Kubajaak kati kuñiilak koo koote kanoken kuñooliil di kakaraŋ kan koo kumanŋumi.

Fujuum 27

1. Anoosan nababaj druwa ekaan mukaanaam mati bukanool, nañes mammujaw fàcul mammunafaool.

2. Anoosan ajoonene waaf mba naciik waaf, luwaay ewawar eppooyuwo.

Fujuum 28

Anoosan nababaj druwa man majoone mulako di mofool di dúniaay maje'e bee ekaan man siluwaas sammi di kaytak uke siŋoolen sirok jak.

Fujuum 29

1. Anoosan nawawar anafa kan kukinoorumi, bukoo keb kuŋoolene kurampenool man moola mujaw fàcul.

2. Man kakinoorak kúsuum, babaj luwa yajuumeni mati mati manemat sidruwaas soola di mukaanaam mati bukanak an anoosani sidruwaas soola di majakaam moola murelore tan maamu mati aamu mutooŋumi.

3. Sidruwaas di siluwaas san ujukulaaña siwarut sípur di wan síukas sati "Nations Unies" sisofumi.

Fujuum 30

Waaf úleero di kayitak uke wan umanje an mba bukan mba mof muŋoolenoolen mújowum to mammukajen sidruwaas di siluwaas sándomi kayitak asambule seneraal yati óni éyinenyinenuko eban di épurenuko di burokab booliyo n° 217 (III) bati fuleenajafu fati desambuor nan fubajumi kunak uñen di emitey 1948.